

په Sfi (د خارجیانو لپاره د سویډنی ژبې زده کړې) کې د غټانو لپاره د د ښاروالۍ د کورس پلان

د زده کړو موخه

له ښاروالۍ له لوري د مهاجرینو غټانو د سویډنی ژبې د زده کړې پروګرام، په شرایطو برابرې داسې زده کړې دي چې یو غټ کس ته چې له خارج څخه راغلی وي د سویډنی ژبې بنسټیزې زده کړې وربښائي. ددې زده کړې هغه څوک کولی شي چې مورنۍ ژبه یې سویډنی نه وي تر څو وکولی شي چې په عملي توګه بله ژبه زده کړي. دا زده کړې به شخص دې ته چمتو کړي چې خپل ورځنې ژوند، ټولنه او کاري ژوند کې خبرې وکړي او فعاله ونډه پکې واخلي او ورسره ورسره خپلې زده کړې پر مخ بوځي. زده کوونکي ته به ددې امکانات هم ورکول کېږي چې خپلې هغه ستراتیژي عمل وسیع کړي له کومې لارې چې دې کولی شي خپله ژبه پیاوړې کړي او په ضمن کې وکولی شي خپله شخصي اړیکه حمایه کړي. ددې زده کړو یوه موخه دا هم ده چې غټانو ماجرینو ته چې له لوستلو او لیکلو مهارتونو څخه بې برخې وي، داسې یو فرصت برابر کړي چې ورسره ورسره دا نوموړي مهارتونه هم خپل کړي. هغه زده کوونکي چې له درس څخه بې برخې پاتې شوي وي او یا د هغو د ژبې الفبا د لاتیني الفبا سره توپیر لري نو د زده کړو- او د لومړنیو زده کړو په چوکاټ کې لومړی دوی باید لیکل زده کړي.

دا نوموړې زده کړې باید د هغه کسانو لپاره وي چې تجارب، د ژوند حالتونه، زده کړې او د زده کړو اهداف یې بیل وي. دا نوموړې زده کړې باید له زده کوونکي سره یو ځای پلان او طرحه شي او د زده کوونکي علاقه مندی، تجربات، هر اړخیزه زده کړو او اوږد مهاله اهداف په نظر کې ونیول شي.

دا نوموړې زده کړې باید د وګړي شخصي ضرورتونو، د ښه عوایدو او وظیفو داسې نورو فعالیتونو لکه کاري ژوند، په ټولنه کې اموخت، اعتبار سنجی، عملی یا نورو زده کړو په موخه تر سره شي. نو ځکه دا زده کړې باید له وقت، ځای، محتوا او روش له نظره انعطاف پذیره وسي.

اهداف او د زده کړو ماهیت

له ښاروالۍ له لوري د مهاجرینو غټانو د سویډنی ژبې د زده کړې پروګرام له لارې، زده کوونکو ته دا شرایط ور په برخه کېږي.

- هغو ته د سویډنی ژبې د لیکلو او لوستلو بشپړتیا ورکول،
- هغو ته د سویډنی ژبې لیکل، اوریدل او خبرې کولو بشپړتیا ورکول
- هغو ته د سویډنی د پوهیدو او لیکلو بشپړتیا ورکول
- هغو ته ددې بشپړتیا ورکول چې ژبه د مختلفو اهدافو، لاسته راوړنو او حالاتو سره برابره کړي
- یو ښه تلفظ
- د دې پوهه چې ژبه څرنگه زده کېږي
- د زده کړې ستراتیژي، لوستل او د زده کړې دوامداره توسیع،
- د دې بشپړتیا چې خپل دیجیټالي تخنیک او مربوطه وسایل په زده کړه او ارتباط کې څرنگه په کار اچول کېږي
- ددې بشپړتیا چې له مختلفو منابعو معلومات څرنگه تر لاسه شي.

د ښاروالۍ له لوري د غټانو مهاجرينو د سويډني ژبې د زده کړې پروگرام تشرېح داسې کيږي چې په دې پروگرام کې به زده کوونکو د ژبې او اړیکو مهارت پیاوړی شي. دا پدې معنی چې زده کوونکی به د خپلې اړتیا پر اساس کولی شي له خبرو یا لیکلو له لارې خپله اړیکه ټینګه کړي. د ارتباطي ژبې بشپړتیاوې مختلف ښه والی لري چې د یوې تعامل او پوره کولو کې مرسته سره کوي. نو ځکه د ارتباطي ژبې بشپړتیا کولی شي چې د ژبې سیستم او هم د زده کړې نحوه کې وکارول شي او په دې کې هم چې نوموړی سیستم څرنگه استعمالیږي.

دا زده کړې باید زده کوونکي ته داسې فرصتونه مساعد کړي، ترڅو د زده کوونکي مختلف زده کړې او مهارتونه ته توسعه ورکړي، او له داسې شپږو څخه کار واخلې چې تر څو وکولی شي نوموړې ژبې د مربوطه وضعیت په ارتباط انتخاب کړي. د ژبني زده کړو سیستم له تورو، جملو، تلفظ او ګرامري دانچې څخه عبارت دی. د ژبې د استعمال د زده کړو موخه داده چې کس څرنگه کولی شي یو متن و لیکي او په هغه متن کې مناسبه ژبه استعمال کړي تر څو دغه لغات موضوع سره تطابق ولري او موصول کوونکی پرې پوه شي او هدف ترېنه واخلې.

په نوموړي درسونو کې زده کوونکی باید له مختلفو متنونو سره سره وښي کولی چې په هغې کې توري، انځورونه او غږونه له ډیجیټالي ابرازو سره او له هغې پرته تعامل ورکړي. دا نوموړې زده کړې باید له زده کوونکي سره د هغې د زده کړو په نحوه او پوهیدو کې مرسته وکړي. او په ضمن کې زده کوونکي ته باید ددې فرصت هم مساعد شي ترڅو وکړي چې خپلې فرهنګي تجربو ورتوب او د هغې مقایسه له ورته برابر وپېږي لکه ورځنۍ اجتماعي ژوند، تحصیل او کار په سويډن کې او خپلې فرهنګي ښه والي ته وده ورکړي.

دا نوموړې زده کړې باید له زده کوونکي سره د ډیجیټالي ابرازو، مربوطه وسایلو، معلوماتي رسنیو، اړیکو او زده کړو کې مرسته وکړي.

د زده کړو جوړښت

له ښاروالۍ له لوري د غټانو مهاجرينو د سويډني ژبې د زده کړې پروگرام له دریو تحصیلي لارو څخه جوړ دی چې 1، 2 او 3 دی او دا څلور دورې لري چې A,B,C او D دي. تحصیلي لار 1 له A,B,C او D څخه جوړه ده، دویمه تحصیلي لار له B,C,D څخه جوړه ده، او دا رنګه دریمه تحصیلي لار له C,D څخه جوړه ده. د زده کړو دا بیلابیل مسیرونه د شخص شالید، شرایط او اهدافو ته په کتو سره طرحه شوي. د زده کړو دغه لار دا مشخصه کوي کومه معلوماتي دوره او د پرمختګ طرحه مناسبه ده. یو زده کوونکی خپلې زده کړې د زده کړو په دغه لار کې خپلو بهترینو فردی شرایطو ته په لیدو سره پیلوي. د زده کړو شرط د یوې دورې لپاره هماغه ډول دې پرته له دې چې تحصیلي مسیر ته پاملرنه وشي.

د 1 تحصیلي مسیر پروگرام د هغه وګړو لپاره دی چې تحصیلي تاریخچه یې ډیره کمه وي او 3 تحصیلي مسیر پروگرام د هغه کسانو لپاره دی چې له زده کړو سره عادت وي.

دا چې د کوم زده کوونکي لپاره به کوم تحصیلي مسیر مناسب وي، ددې قضاوت به هغه وخت کيږي چې زده کوونکی کومه یو تحصیلي دوره پیل کړي، نو وروسته له هغې به د نومړي علم کچې، ضرورتونو او داسې نورو امکاناتو ته په لیدو هغه مناسب ځای ته معرفي کيږي.

دا درې تحصیلي مسیرونه په پیل کې د زده کوونکي تحصیلي عاداتو، تحصیلي سوابقو او د سويډني ژبې علم قضاوت کوي.

نوموړی زده کوونکي کولی شي چې وروسته له هرې دورې څخه د ښاروالۍ له لوري د غټانو مهاجرینو د سويډنې ژبې د زده کړې پروگرام بشپړ کړي. نو ځکه باید هر یو زده کوونکي ته دا فرصت مساعد شي چې د هغه مناسباتو سره چې له زده کوونکي غوښتل کېږي تر D دورې پورې زده کړې وکړي.

د لوستلو او لیکلو لومړني مهارتونه

د لوستلو او لیکلو لومړنی زده کړو د مهارتونو دا پروگرام د هغه کسانو لپاره دی چې مخکې یې زده کړې نه وې کړي او یا د هغه کسانو لپاره چې کمې زده کړې یې کړي و چې عملاً یې زده کړه نه وې کړې. د غټانو مهاجرینو د سويډنې ژبې د زده کړې پروگرام له لارې اصلاً باید زده کوونکي ته په 1 تحصیلي مسیر کې داسې فرصت مساعد شي چې تر څو بنیادي لیکل او لوستل زده کړي، چې دا عمل د هغو د زده کړو ژورتیا او زده کړې باعث کېږي. په صحیح معنا سره باسواده کېدل اوږد مهاله وخت نیسي. که چېرې زده کوونکي په لاتینې الفباء باندې تسلط ونلري، نو ممکنه ده چې د تحصیلي مسیر په 2 او 3 دوره کې هغه زده کوونکو ته چې باسواده دي، د مهارت اولیه زده کړې چې لیکل او لوستل دي، ورزده کړل شي. په داسې حال کې به د زده کړې پروسه متفاوته ښکاري. هغه زده کړې چې له بنیادي لیکل او لوستلو زده کړو په اړه وې له A او D دورې سره هېڅ ډول تړاو نلري، خو یو بېله برخه تشکیلوي چې له دې دورې سره ترکیب اخلي. دا یوه داسې پروسه ده چې ټول هغه وخته چې زده کوونکي د ښاروالۍ له لوري د غټانو مهاجرینو د سويډنې ژبې د زده کړې په پروگرام کې دخپل وي، دا به روانه وي، تر څو دا ټول مهارتونه اتومات حد پورې بشپړ شي.

د لیکلو او لوستلو لپاره د بنیادي زده کړو په پروگرام کې به د زده کوونکي په مورنۍ ژبه یا داسې ژبه کې زده کړې تر سره کېږي کومه ژبه چې زده کوونکي ته یاده وي.

د لیکلو او لوستلو بنیادي زده کړو پروگرام کې به زده کوونکي ته دا امکانات ورکول کېږي:

- ددې ورزده کول چې څرنگه کولی شي چې د لیکلو له لارې خپل مقصد لوستونکي ته وړاندې کړي او دا چې ژبه څرنگه یو تشکیل لري،
- په مختلفو حالاتو کې د ژبې د استعمال پیاوړتیاوې زده کول
- د لیکلو پر مهال تر ټولو عادي قوانین مراعتول
- خپلو یادولو، درک کولو او خپل بیان کې له لیکلو او لوستلو څخه ګټه واخیستل
- د ژبې د زده کولو لارښود څخه خبرېدل
- یو څو ساده ستراتیژيې د لوستلو او لیکلو د مختلفو اهدافو لپاره ایجاد کړي او په ضمن کې
- له ډیجیټالي تخنیک او هغه مربوطه مرستندویه موادو څخه ګټه واخلي چې په لوستلو او لیکلو کې پکارېږي.

قضاوت

د قضاوت لپاره د پیل ټکي باید د زده کوونکي د سويډنې ژبې د استعمال بشپړتیا په مختلفو ورځني امورو، اهدافو، ټولنیز او وظيفوي او مطالعاتي کې د هغې ادراک وي. دې قضاوت کې باید د زده کوونکي زده کړه په داسې فکر قضاوت شي چې ایا دا په دې زده کړو باندې په امتحان کې کومې کامیابیدونکي نمرې اخیستی شي. د زده کړو معیار د پېنځو زده کیدونکو نقاطو لپاره بشپړ شوی چې عبارت دی له: اوریدو فهم، د لوستلو فهم، تقریري تعامل، تقریري تولید او د لیکلو مهارت. د زده کړو دا حوزې باید له یو بل څخه مستقل قضاوت نشي، بلکه استاد باید په بشپړه توګه د زده کوونکي لسانې توانائي ارزښتي کړي، او دې ته نظر وکړي چې زده کوونکي واقعاً د ژبې له نظره په کوم ډګر کې پیاوړی دی. د ژبې روعتیا باید د ژبې د محتوا او کرکېچ پورې اړه ولري.

د 20 مادې 35 فصل د ښوونځیو د قانون (2010:800) مطابق د هر بشپړ شوي کورس نمرات باید تعیین شي. د لیکلو او لوستلو بنیادي زده کړو د پروگرام په دې تحصیلي برخه کې نمرات نه تعیینېږي.

د زده کړې غوښتنې

کورس A

د بریا نمراتو لپاره د زده کړې غوښتنې

د اوریدو فهم

له مرستو سره زده کوونکی کولی شي چې په ورځني حالاتو کې په ساده و واضح توګه خبرې وکړي. نوموړی زده کوونکی کولی شي چې ساده او عادي عبارتونه چې په ورځني حالاتو کې چې بیا بیا تکرارېږي، پوه شي. زده کوونکی کولی شي چې ساده او واضح معلوماتو باندې پوه شي، او ورسره ورسره تقریري دستورالعمل هم درک کړي.

د لوستلو فهم

زده کوونکی کولی شي چې په ورځني ژوند کې په ساده او واضح معلومات ولولي او پوه شي پرې. دا نوموړی زده کوونکی کولی شي چې موجود معلومات د کلماتو، رایجو سمبولونو او عبارتونو، اقتباسی متنونو او د یو موضوع په اړه ډېر ساده متن باندې پوهېدی شي.

تقریری تعامل

له مرستو سره زده کوونکی کولی شي چې په ورځني حالاتو کې په ساده او واضح توګه اړیکې ټینګې کړي. زده کوونکی په خپله خبرو کې له ساده کلماتو، احوال اخیستو، ادب او د مخه ښه عبارتونو څخه کار اخلي، او د عیني ضروریاتو په اساس ساده سوالونه کوي او جوابوي.

تقریري تولید

له مرستو سره زده کوونکی کولی شي چې په ورځني حالاتو کې په ساده او واضح توګه اړیکې ټینګې کړي. نوموړی زده کوونکی کولی شي چې ساده او عادي عبارتونه په ورځني حالاتو کې په خپلو شخصي اړیکو او تجاربو کې استعمال کړي.

د لیکلو مهارت

زده کوونکي خپل شخصي معلومات په ساده کلماتو او سیمبولو نو کې د خپل ورځني ژوند په تړاو لیکي. زده کوونکی کولی شي چې مهم معلومات د خپل مشخصو ضروریاتو پر اساس په یو مرکزي عملي طریقې ولیکي.

دانش آموز اطلاعات مهم را بر اساس نیازهای مشخص به روشی عمدتاً کاربردی می نویسد.

کورس B

د بریا نمراتو لپاره د زده کړې غوښتنې

د اوریدو فهم

زده کوونکی کولی شي چې خپل روزمره ژوند کې په ساده او واضح جملاتو پوه شي. نوموړی زده کوونکی کولی په روزه مړه ژوند کې بیا بیا تکرارېدونکي خبرې، غونډې، معلومات او دوي سره تړاو لرونکي خبرونه چې دوي ورسره اشنا وي پوهېدی شي. زده کوونکی کولی شي چې په ساده او واضح پیام او دستورالعمل باندې پوه شي.

د لوستلو فهم

زده کوونکی کولی شي چې په ورځني ژوند کې ساده او واضح معلومات ولولي او پرې پوه شي. دا نوموړی زده کوونکی کولی شي چې د له اشنا موضو په اړه په ویل شوي او یا لیکل شوي متنونو باندې

پوه شي، او په ضمن کې په پخو معلوماتو او ورسره ورسره لنډو، واضحه ساده پيام او دستور العمل باندې پوه شي.

تقریری تعامل

له مرستو سره زده کوونکی کولی شي چې په ورځني حالاتو کې په ساده او واضح توګه اړیکې ټینګې کړي. زده کوونکی کولی شي چې په ساده خبرو او اشنا موضوعاتو کې ونډه واخلي. زده کوونکی به کولی شي چې خپلې خبرې وکړي، خپل نظریات بیان کړي او خپلې غوښتنې را څرګنده کړي او د هغې په مقابل کې خپل عکس العمل وښائي او په دا ډول به سوال او جواب کوي چې د مکالمې حدود محفوظه وساتي.

تقریری تولید

له مرستو سره زده کوونکی کولی شي چې په ورځني حالاتو کې په ساده او واضح توګه اړیکې ټینګې کړي. نوموړی زده کوونکی به کولی شي خپل شخصي تجارب د اشنا شخص، ځای او واقعي په اړه په ساده شکل کې بیان کړي. نوموړی زده کوونکی به کولی شي چې د یو پوه او منسجم شخص په شکل کې ځان راښکاره کړي.

د لیکلو مهارت

زده کوونکی به کولی شي چې د روزمره ژوند د عادي اړیکو لپاره ساده متن هم ولیکلی شي. نوموړی زده کوونکی به کولی شي چې د فهم وړ لنډ پیغام، روغې او د ځان د تجاربو په اړه ساده متن ولیکلی شي. نوموړي زده کوونکی به کولی شي چې په خپل متن کې د کار وړ قراین استعمال کړي.

کورس C

د بریا نمراتو لپاره د زده کړې غوښتنې

د اوریدو فهم

زده کوونکی کولی شي چې خپل روزمره ژوند- ټولنې، زده کړو او وظیفه کې په ساده او واضحه جملاتو پوه شي. نوموړی زده کوونکی کولی شي په روزه مړه ژوند کې بیا بیا تکراریدونکي خبرې، توضیحات، غونډې، معلومات او دوی سره تړاو لرونکي لنډ خبرونه چې دوی سره اشنا وي، وپوهیږي. زده کوونکی به کولی شي چې په ساده او واضحه غږیز پيام او دستور العمل باندې پوه شي.

د لوستلو فهم

زده کوونکی کولی شي چې خپل روزمره ژوند- ټولنه، زده کړو او وظیفه کې په ساده او واضحه جملاتو پوه شي. دا نوموړی زده کوونکی کولی شي چې واره روایتې او توصیفې متنونه د اشنا موضوعاتو، د زده کړې ساده متونو، جدولونو او گرافونو او د اطلاعاتو په اړه ساده استدلاونه کولی شي چې ولولي او پرې پوه شي. دا نوموړي زده کوونکي لنډ او واضح مقررات او دستور العملونه لوستلی او پرې پوهیږي.

تقریری تعامل

زده کوونکی به کولی شي چې د روزمره ژوند په عادی حالاتو کې، ټولنیزو اړیکو، زده کړو او کاري ژوند کې په ساده ژبه له خلکو سره اړیکه ونیولی شي. زده کوونکی به کولی شي چې په اشنا موضوعاتو کې بحث وکړي. زده کوونکی په مباحثه کې داسې غوښتنونکي نظریات، مفکورات او معلومات په داسې طریقه وړاندې کوي چې نوموړې مباحثه تر یوه حده مخ په وړاندې بوځي.

تقريري توليد

زده کوونکی به کولی شي چې د روزمره ژوند په عادی حالاتو کې، ټولنیزو اړیکو، زده کړو او کاري ژوند کې په ساده ژبه له خلکو سره اړیکه ونیولې شي. زده کوونکی به کولی شي چې د اشنا موضوعاتو په اړه خپل تجربات او شخصي نظریات توصیف او په ساده ژبه بیان کړي او په ضمن کې د هغه موضوع په اړه ساده توصیه او دستورالعمل ورکړي. دا نوموړی زده کوونکی به کولی شي تر یو حده ځان د فهم قابل او منسجم وېشې او په ژبه کې وېشې چې له انواع او اقسامو څخه کار اخلي.

د لیکلو مهارت

زده کوونکی به کولی شي چې د روزمره ژوند، ټولنې، زده کړې او کاري ژوند په اړه ساده متن ولیکي چې په یوه اندازه له هدف سره سازگار او معناداره وي. نوموړی زده کوونکی به کولی شي چې روایتی متنونه او توصیفي منسجم متنونه چې د خپلو تجرباتو، مفکورات، نظریاتو او په ضمن کې زده کوونکي متونونه د خپلو اشنا موضوعاتو په اړه ولیکي. زده کوونکی به قصداً د متن جوړښت څه په دې ډول کوي چې به هغې کې به د بیلابیلو او مخصوصو جملاتو ساختار روښانه معلومېږي.

کورس D

د بریا نمراتو لپاره د زده کړې غوښتنې

د اوریدو فهم

زده کوونکی کولی شي چې خپل روزمره ژوند- ټولنې، زده کړو او کاري ژوند کې په واضحه توګه رسمي او غیر رسمي جملاتوباندې پوه شي. نوموړی زده کوونکی به کولی شي چې قصې، توضیحات، خبرو، مباحثو، معلوماتو او خبرونو باندې چې موضوع یې دې ته اشنا وي، پوهیږي. دا نوموړي زده کوونکي په توضیح او واضح توګه په پیغام او دستورالعملونه باندې پوهیږي.

د لوستلو فهم

زده کوونکی کولی شي چې خپل روزمره ژوند- ټولنې، زده کړو او کاري ژوند کې په واضحه توګه رسمي او غیر رسمي جملاتو پوه شي. نوموړی زده کوونکی به کولی شي چې قصې، توضیحات، خبرو، مباحثو، معلوماتو او خبرونو باندې چې موضوع یې دې ته اشنا وي، پوهیږي. دا نوموړي زده کوونکي په توضیح او واضح توګه په پیغام او دستورالعملونه باندې پوهیږي.

تقریری تعامل

زده کوونکی به کولی شي چې د روزمره ژوند په عادی حالاتو کې له خپل مقابل شخص سره په غیررسمی او ډیر په رسمي توګه په ټولنیزو اړیکو، زده کړو او کاري ژوند کې اړیکه ونیستی. زده کوونکی به کولی شي چې په اشنا موضوعاتو کې بحث او خبرې وکړي او په ضمن کې نظریاتو به اړه ساده استدلال بیانوي او جواب ورکوي. زده کوونکی کولی شي چې تر یو حده خبرې او بحثونه وړاندې بوځي.

تقريري توليد

زده کوونکی به کولی شي چې د روزمره ژوند په عادی حالاتو کې له خپل مقابل شخص سره په غیررسمی او ډیر په رسمي توګه په ټولنیزو اړیکو، زده کړو او کاري ژوند کې اړیکه ونیسي. زده کوونکی کولی شي چې د واقعياتو، تجرباتو، برداشتونو او نظریاتو په اړه په ساده ډول شرحه ورکړي او په ضمن کې مشوره او رهنمائي هم ورکوي. نوموړی زده کوونکی به کولی شي تر یوه حده ځان د فهم قابل او منسجم وېشې او په ژبه کې وېشې چې له انواع او اقسامو څخه کار اخلي.

د ليکلو مهارت

زده کوونکی به کولی شي چې ساده متن وليکي چې له هدف او لاس ته راوړونکي سره تړاو ولري، تر څو وکولی شي چې د روزمره ژوند په رسمي او غير رسمي حالاتو کې، په ټولنيزو اړيکو، زده کړو او کاري ژوند کې اړيکه ونيسي. زده کوونکی به کولی شي چې له يو خاص روانوالي سره د اشنا موضوعاتو په اړه يو منسجم او د پوهيدو وړ، روايتي متنونه، تشریحي، توضیحي او استدلالی متنونه وليکي. زده کوونکی به قصداً د متن جوړښت څه په دې ډول کوي چې په هغې کې به د بيلابيلو او مخصوصو جملاتو ساختار روښانه معلومېږي. زده کوونکی به کولی شي چې په مطمئنه توګه په خپل متن کې له پرمختللي ګرامر څخه کار واخلي.